

DYSTRYBUCJA PREPARATÓW JODOWYCH NA WYPADEK ZDARZEŃ RADIACYJNYCH W GMINIE SORKWITY

WPROWADZENIE

W związku z rzeczywistym i potencjalnym narażeniem na promieniowanie jonizujące, pochodzące z:

- a) sztucznych źródeł promieniotwórczych związanych z wykorzystaniem energii atomowej (elektrownie jądrowe zlokalizowane w krajach sąsiednich),
- b) materiałów jądrowych,
- c) urządzeń wytwarzających promieniowanie jonizujące,
- d) odpadów promieniotwórczych,
- e) wypalonego paliwa jądrowego,
- f) skutków ataku terrorystycznego.

Zaplanowano tzw. działania interwencyjne. Są to działania, które zapobiegają narażeniu lub zmniejszają narażenie ludzi w wyniku zdarzenia radiacyjnego, polegające na oddziaływaniu na:

- źródło promieniowania jonizującego,
- źródło skażeń promieniotwórczych,
- drogi rozprzestrzeniania tych skażeń,
- ludzi.

Jednym z potencjalnych działań interwencyjnych jest podanie preparatów z stabilnym jodem (tzn. nie promieniotwórczym izotopem – J 127) w celu ochrony tarczycy.

W Polsce, preparaty ze stabilnym jodem planuje się podać ludności w postaci tabletek.

W zapobieganiu zachorowaniom wykorzystuje się następujący mechanizm działania jodku potasu. W pyłach radioaktywnych występuje radioaktywny izotop jodu. Gruczoł tarczycy u człowieka gromadzi zapasy jodu pobierając je z powietrza i pokarmów. Podanie doustne jodku potasu zawierającego jod stabilny sprawia, że gruczoł tarczycy mniej chłonie jodu radioaktywnego występującego w pyłe promieniotwórczym.

Po katastrofie czarnobylskiej powrócono do jodowania soli przeznaczonej do celów spożywczych. Każdy dorosły Polak, który używał soli kuchennej do celów spożywczych, wprowadził do organizmu ilość jodu sprawiającą, że jego tarczyca nie będzie tak bardzo chłonięła jodu radioaktywnego z powietrza.

Nie przewiduje się zatem podawanie jodku potasu osobom starszym jak 16 lat z wyjątkiem nielicznych przypadków w których lekarz indywidualnie zaleci podanie tego leku.

Dzieci i młodzież poniżej 16 lat nie nagromadziły jeszcze w gruczole tarczycy zapasu jodu wystarczającego do ochrony gruczołu przed wchłanianiem jodu radioaktywnego i dla tej grupy osób przewiduje się podanie jodku potasu w postaci tabletek. Podanie tabletek planuje się również dla kobiet ciężarnych.

Gmina Sorkwity dysponuje planem działania mającym na celu zmniejszenie negatywnych skutków napromieniowania pn. „**Gminny Plan Dystrybucji Tabletek Jodowych w Przypadku Zdarzenia Radiacyjnego na Terenie Gminy Sorkwity**” wprowadzony Zarządzeniem Nr 59/2016 Wójta Gminy Sorkwity z dnia 15.09.2016r.

ZASADY PROWADZENIA AKCJI JODOWEJ

Akcje jodową prowadzi się jeżeli u dowolnej osoby z zagrożonego terenu zachodzi możliwość otrzymania na tarczycę dawki pochłoniętej równej co najmniej 100 mGy (miligrejom).

W przypadku wystąpienia **zagrożenia o zasięgu wojewódzkim**, wojewoda występuje z wnioskiem o zwolnienie z rezerw państwowych preparatów stabilnego jodu.

Sygnal Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, uruchamiający procedury dystrybucji preparatów jodowych, będzie zobowiązaniem do podjęcia natychmiastowych działań przez wszystkie osoby zaangażowane w dystrybucję tych preparatów bez względu na porę dnia i nocy.

Po otrzymaniu informacji o uruchomieniu akcji jodowej rozpoczyna się proces wydawania tabletek jodowych.

- Dystrybutorem tabletek jodowych jest apteka Szpitala Mrągowskiego, ul. Wolności 12. Powiatowy Punkt Dystrybucji (PPD).
- Po dostarczeniu tabletek do Gminnego Punktu Dystrybucji (GPD) następuje rozdział ilościowy zgodnie z planem na poszczególne Punkty Wydawania Tabletek Jodowych w gminie (PWTJ).
- Wraz z innymi materiałami tabletki dostarczane są pojazdem urzędu do PWTJ.
- **Kierownicy PWTJ dokonują odbioru potwierdzając to protokołem odbioru/przekazania od tego momentu są odpowiedzialni za prawidłowe przechowywanie i przygotowanie do wydania dla wytypowanej grupy ryzyka.**
- **Po rozwinięciu PWTJ kierownicy przekazują tabletki do stanowiska (stanowisk) wydawania gdzie pracownicy podmiotu wydają je w odpowiedniej ilości dla poszczególnych grup ryzyka.**

Po zakończeniu akcji przyjmują nie wykorzystane tabletki ze stanowiska wydawania i wraz z dokumentacją przekazuje je do GPD.

Wykaz punktów dystrybucji jodu dla mieszkańców oraz osób odpowiedzialnych za organizację i wydawanie preparatu na terenie gminy.

Lp	Nazwa placówki wyznaczonej do dystrybucji tabletek jodowych dla mieszkańców	Adres	Osoba odpowiedzialna	Rodzaj punktu distr.	Kontakt
1.	Urząd Gminy Sorkwity	ul. Olsztyńska 16A, 11-731 Sorkwity	Małgorzata Rzekanowska	GPD	89 7428170 505489427
2	Zespół Szkół w Sorkwitach	ul. Szkolna 17b, 11-731 Sorkwity	Dyrektor Zespołu	PWTJ	89 7428153
3	Zespół Szkół w Warpunach	Zyndaki 2, 11-731 Sorkwity	Dyrektor Zespołu	PWTJ	89 742 94 05
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Rybnie	Rybno, ul. Długa 17B, 11-731 Sorkwity	Prezes OSP	PWTJ	89 7428203 692141974

Dawkowanie w różnych grupach pacjentów:

- **Noworodki i niemowlęta do 3 miesiąca życia:**
pół tabletki (12,5 mg jodu) jednorazowo. Połowę tabletki należy całkowicie rozkruszyć, dodając do podawanego pokarmu i podać noworodkowi lub niemowlakowi.
- **Niemowlęta powyżej 3 miesięcy życia i dzieci do 2 roku życia:**
jedną tabletkę (25 mg jodu) jednorazowo. Tabletkę należy połknąć i popić wodą lub innym chłodnym napojem. Tabletki można rozkruszyć i dodać do chłodnego napoju.
- **Dzieci powyżej 2 roku życia do 6 lat:**
dwie tabletki (50 mg jodu) jednorazowo. Tabletki należy połknąć i popić wodą lub innym chłodnym napojem. Tabletki można rozkruszyć i dodać do chłodnego napoju.
- **Dzieci powyżej 6 roku życia i młodzież do 16 roku życia:**
cztery tabletki (100 mg jodu) jednorazowo. Tabletki należy połknąć i popić wodą lub innym chłodnym napojem.
- **Kobiety w ciąży:**
cztery tabletki (100 mg jodu) jednorazowo. Tabletki należy połknąć i popić wodą lub innym chłodnym napojem.
- **Kobiety karmiące piersią, które z racji grupy wiekowej (matki do 16 roku życia) kwalifikują się do tyreoprotekcji:**
cztery tabletki (100 mg jodu) jednorazowo z jednoczesnym stanowczym zaleceniem powstrzymania się przez 48 godzin od karmienia piersią oraz przejście na żywienie dziecka preparatami mleka w proszku. tabletki należy połknąć i popić wodą lub innym chłodnym napojem.
- **Młodzież powyżej 16 roku życia do 18 i dorośli**, którym ze wskazań lekarskich należy podać profilaktykę jodową w przypadku skażeń radiacyjnych – jednorazowo 100 mg jodu.
cztery tabletki

U W A G A:

Kobiety w ciąży otrzymują taką samą dawkę preparatu jak inni dorośli. W opinii ekspertów podanie kobietom w ciąży pojedynczej dawki preparatu jodowego nie prowadzi do trwałego zablokowania czynności tarczycy u płodów, których wiek ciążowy przekracza 15 tygodni.

U płodów – do 15 tygodnia wieku ciążowego tarczyca jeszcze nie funkcjonuje a więc nie gromadzi jodu. Jednocześnie odstąpiono od konieczności podania przedmiotowego preparatu jodowego kobietom karmiącym z zaznaczeniem, że do karmienia piersią można wrócić po 48 godzinach od zdarzenia radiacyjnego, a do tego czasu noworodki i niemowlęta – po otrzymaniu określonej dawki preparatu jodowego powinny być karmione mlekiem w proszku.

REJONIZACJA

1. Punkt Wydawania Tabletek Jodowych (PWTJ) umiejscowiony w **Zespole Szkół w Sorkwicach**, ul. Szkolna 17b, 11-731 Sorkwity, **obejmuje rejon Solectw:**
 - 1) **Sorkwity** (Miłuki, Słomowo, Sorkwity, Załuki), **Maradki** (Głodowo, Maradki, Maradzki Chojniak, Wilamówko), **Nibork** (Kozarek Mały, Kozarek Wielki, Nibork, Szarłaty), **Jędrychowo** (Janowo, Jędrychowo, Rodowo), **Stary Gieląd** (Gieląd Mały, Nowy Gieląd, Stary Gieląd), **Jełmuń** (Jełmuń), **Choszczewo** (Choszczewo, Janiszewo), **Pustniki** (Pustniki) Stama (Stama, Młynik).
2. Punkt Wydawania Tabletek Jodowych (PWTJ) umiejscowiony w **Zespole Szkół w Warpunach**, Zyndaki 2, 11-731 Sorkwity, **obejmuje rejon Solectw:**
 - 1) **Warpuny** (Warpuny), **Zyndaki** (Zyndaki, Bałowo, Zamkowo), **Surmówka** (Surmówka, Szelągówka), **Szymanowo** (Szymanowo), **Gizewo** (Gizewo), **Burszewo** (Burszewo).

3. Punkt Wydawania Tabletek Jodowych (PWTJ) umiejscowiony w **Ochotnicza Straż Pożarna w Rybnie**, Rybno, ul. Długa 17B, 11-731 Sorkwity, **obejmuje rejon Solectw:**
- 1) **Rybno** (Karczewiec, Piłaki, Rybno, Tyszkowo), **Rozogi** (Rozogi), **Kozłowo** (Kozłowo, Lesiny), **Borowe** (Borowe), **Borowski Las** (Borowski Las, Wola Maradzka).

Zasady przechowywania preparatów jodowych

Zgodnie z zapisami w karcie charakterystyki produktu „Tabletki jodku potasu 32,7/150 mg” preparat ten **należy przechowywać w suchym miejscu, w temperaturze 20°C ± 5°, przy wilgotności powietrza ≤ 50% RH, chronić od światła.** Warunki te są szczególnie istotne z uwagi na 4 letni okres przechowywania i potrzebę zapewnienia właściwej jakości produktu. Karta charakterystyki produktu nie przewiduje konieczności zapewnienia szczególnych warunków transportu przedmiotowego preparatu.

Mieszkańcy dowiedzą się o potrzebie zaopatrzenia się w lek z Komunikatu Specjalnego Wójta Gminy Sorkwity. Komunikat ten będzie podany do wiadomości mieszkańców przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych możliwości, w tym internet, rozplakatowanie, odczytywanie przez urządzenia nagłaśniające w miejscach zwartej zabudowy i skupisk ludności.

Ulotka informacyjna dla użytkownika

Jodek potasu 32,7/150 mg tabletki

1. Co to jest jodek potasu 32,7/150 mg, tabletki i w jakim celu się go stosuje.

Tabletki zawierają 32,7 mg jodku potasu, co odpowiada 25 mg jodu i 117,3 mg chlorku sodu. Jodek potasu 32,7/150 mg, tabletki zostanie wydany pacjentom (użytkownikom) do użytku wewnętrznego tylko i wyłącznie w przypadku zagrożenia skażeniem radiologicznym lub wystąpieniem tego typu skażenia.

Podanie pacjentom radiologicznie stabilnego jodu spowoduje wysycenie tarczycy tym lekiem i zapobiegnie wychwytowi szkodliwego dla człowieka promieniotwórczego jodu (radionuklidów) uwolnionego do środowiska w wyniku poważnego zdarzenia radiacyjnego.

2. Jak stosować jodek potasu 32,7/150 mg, tabletki

W przypadku zagrożenia skażeniem promieniotwórczym jodem lub wystąpieniem tego typu skażenia jodek potasu 32,7/150 mg tabletki należy przyjmować doustnie, popijając wodą lub innym chłodnym napojem.

3. Jak przechowywać jodek potasu 32,7/150 mg tabletki

Przechowywać w temperaturze od 15°C do 25°C, wilgotność powietrza mniejsza lub równa 50% HR, w oryginalnym opakowaniu w celu ochrony przed światłem i wilgocią, w miejscu niedostępnym i niewidocznym dla dzieci. Okres ważności – 4 lata. Leku nie należy stosować po upływie terminu ważności zamieszczonego na opakowaniu. Termin ważności oznacza ostatni dzień danego miesiąca.

4. Inne informacje

Tabletki jodku potasu są utrzymywane przez prasowanie jednorodnej mieszaniny jodku potasu i chlorku sodu. Tabletki jodku potasowego są białe, gładkie, z połyskiem, okrągłe, obustronnie wypukłe, z rowkiem ułatwiającym dzielenie z jednej strony. Na przełomie widoczny jest wyraźny układ krystaliczny. Tabletki odpowiadają wymaganiom ogólnym FP dla tabletek. Tabletki pakowane są w blistry po 10 sztuk o wymiarach 113 X 45 mm. Blistry pakowane są po 50 blistrów w tekturowe pudełka po 10 kartoników (500 blistrów). Każdy kartonik zawiera kartę charakterystyki i produktu oraz 50 ulotek informacyjnych dla użytkownik.